

รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก

แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (ASEAN+) ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒๑๕ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ หน้า ๒

■ ผศ.ดร.อัคร พิศาลวานิช
ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

‘Go Out Strategy’ ของจีน สู่ตลาดผลไม้ภาคตะวันออก (ตอน 1)

● หลังปี 2542 รัฐบาลจีนได้ประกาศนโยบายหรือกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่สำคัญเรียกว่า “กลยุทธ์ออกนอกประเทศ” (Go Out Strategy) หรือ “Going Global Strategy” ซึ่งตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 10 (2544 - 2548) เหตุผลที่สำคัญของการมีนโยบายนี้ เพราะจีนได้กลายเป็นประเทศที่มีเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศมากที่สุดในโลก โดยในปี 2558 มีถึง 3.8 ล้านล้านดอลลาร์ (ปี 2520 จีนมีทุนสำรองระหว่างประเทศเพียง 2,300 ล้านดอลลาร์ ปี 2549 เงินทุนสำรองของจีนเพิ่มเป็น 1 ล้านล้านดอลลาร์)

ด้วยจำนวนเงินตราต่างประเทศที่มีอยู่มากมายมหาศาล รัฐบาลจีนจึงต้องนำเม็ดเงินดังกล่าวออกไปลงทุนบวกกับระยะหลังๆ จีนได้ตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาด้านต่างๆ (กองทุน China-ASEAN Investment Cooperation Fund (CAF) ที่ตั้งขึ้นเมื่อปี 2553 Silk Road Fund ตั้งเมื่อ 2557 และ AIIB ตั้งเมื่อ 2557 เป็นต้น) เม็ดเงินเพื่อการลงทุนในต่างประเทศจึงมีมากขึ้น ทั้งการที่เศรษฐกิจจีนมีบทบาทสำคัญในปัจจุบันทั้งด้านการค้า และการลงทุนในตลาดโลก ยังส่งผลให้ “เงินหยวน” กลายเป็นที่ยอมรับของตลาดโลกเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ จน IMF ได้ส่งสัญญาณว่าจะให้เงินหยวนของจีน อยู่ในตะกร้าเงินทุนสำรองระหว่างประเทศของ IMF (Fund's Basket of Reserve Currency) ที่ปัจจุบันมีเงินสกุลหลักอยู่ในตะกร้าคือ ดอลลาร์ ปอนด์ ยูโรและเยน

นอกจากสาเหตุหลักของเม็ดเงินแล้ว เหตุผลอื่นๆ ที่มีนโยบาย “Go Out Strategy” มีอีก 4 สาเหตุคือ 1.การออกไปลงทุนเพื่อแสวงหาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติใหม่ (Resource Seeking Investment) เช่น การลงทุนในน้ำมัน ก๊าซ และแร่ธาตุ 2. การลงทุนเพื่อแสวงหาเทคโนโลยี (Technology Seeking Investment) เช่น กรณีของบริษัทจีนไปซื้อบริษัทผลิตรถจักรยานของสหรัฐ แล้วนำเทคโนโลยีเข้ามาตั้งโรงงานการผลิตที่เมือง

ช่วงแรกๆ ของ
การส่งเสริมการ
ลงทุนของจีนใน
ต่างประเทศ
เป็นด้านเหมืองแร่
และน้ำมัน

แร่น้ำมันเท่านั้น โดยรัฐวิสาหกิจด้านกิจการน้ำมันและก๊าซจีนขนาดใหญ่ที่ไปลงทุนในต่างประเทศมีอยู่ 7 บริษัท ได้แก่ CNPC (China National Petroleum Corporation : สัดส่วนการผลิต 11% ของทั้งประเทศ) ส่วนใหญ่ลงทุนธุรกิจน้ำมันและก๊าซในประเทศเอเชียกลาง เมียนมาร์ และอินโดนีเซีย มีการสร้างท่อน้ำมันและก๊าซมาจากเอเชียกลาง ผ่านประเทศซาคัสสถาน เข้าไปยังมณฑลซินเจียง สู่ตอนกลางและตะวันออกของจีน

and Design ของสหรัฐ เพื่อศึกษาการค้าธุรกิจเหล็ก

3. การลงทุนเพื่อเสาะหาตลาดใหม่ (Market Seeking Investment) การเข้าไปตั้งโรงงานการผลิตเสื้อผ้า รองเท้า และเครื่องใช้ไฟฟ้าของจีน นอกจากจะใช้ประเทศนั้นเป็นฐานในการผลิตแล้ว ยังใช้ประเทศนั้นเป็นตลาดใหม่อีกด้วย 4.การกระจายการลงทุน (Diversification Seeking Investment) บริษัทจีนหนึ่งบริษัทจะไม่ทำหรือผูกติดกับธุรกิจหลักใดธุรกิจหลักหนึ่ง แต่จะกระจายการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยง เช่น กรณีบริษัท Sinochem

ส่วนสาระสำคัญของนโยบาย “Going Out Policy” ก็คือการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจจีนและนักธุรกิจจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศให้มากขึ้น (Outward Foreign Direct Investment : OFDI) ช่วงแรกๆ ของการส่งเสริมการลงทุนของจีนในต่างประเทศ จะเป็นการลงทุนด้านเหมือง

รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก

แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (ASEAN+) ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒๑๕ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ หน้า ๒

ส่วนต่ออีกผ่านมณฑลจีนเฉิงเซินกัน แล้วมุ่งสู่มณฑลฝูเจี้ยน (Fujian) บริษัท Sinopec (China Petroleum & Chemical Corporation) มีสัดส่วนการผลิต 15% ของทั้งประเทศมีการสร้างโรงกลั่นน้ำมันในกัมพูชา และธุรกิจชุดเจาะน้ำมันในอินโดนีเซีย บริษัท CNOOC (China National Offshore Oil Corporation) มีสัดส่วนการผลิต 21% ของทั้งประเทศมีการลงทุนในอินโดนีเซีย และเมียนมาร์ เป็นต้น บริษัท Petrochina มีสัดส่วนการผลิต 34% ของทั้งประเทศมีการลงทุนร่วมกับบริษัท Singapore Petroleum ของสิงคโปร์ ลงทุนน้ำมันในประเทศเมียนมาร์ (มีบริษัทอย่างน้อย 16 บริษัทน้ำมันของจีนลงทุนน้ำมันและก๊าซในเมียนมาร์) และบริษัท Sinochem (China National Chemical Import and Export) สำหรับบริษัทเหมืองแร่ของจีนรายใหญ่ได้แก่บริษัท China Shenhua Energy บริษัท Jiangxi Copper Company บริษัท Shaanxi Coal and Chemical Industry Group บริษัท Aluminum Corporation บริษัท China Coal Energy บริษัท Yanzhou Coal Mining บริษัท Zijin Mining

นอกจากนี้ยังมีบริษัทอื่นๆ เช่น China Life Insurance, China Mobile Communications, Industrial & Commercial Bank of China, China Telecommunications, China Construction Bank, Bank of China, Shanghai Bao Steel Group, Hutchison Whampoa, Agricultural Bank of China และ COFCO (China National Cereals, Oils and Foodstuffs Corporation) มีบริษัทลูกในฮ่องกง ได้แก่ China Food, China Agri-Industries Holding, Mengniu Dairy และ 3 บริษัทในจีนคือ COFCO Packaging Holdings, COFCO Tuhne, COFCO และ Real Estate) บริษัทเหล่านี้ไปลงทุนทั่วโลก ไม่ใช่เฉพาะประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้นรวมไปถึงประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งในสหรัฐ แคนาดา และประเทศในยุโรป

กองทุนที่มีส่วนให้บริษัทธุรกิจเหล่านี้ไปลงทุนในต่างประเทศมาจากกองทุน China ASEAN Investment Corporation Fund : CAF ที่ตั้งขึ้นเมื่อปี 2553 ในวงเงิน 10,000 ล้านดอลลาร์ โดยเงินทุนมาจากธนาคารส่งออกนำเข้าของจีน เน้นการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน พลังงานและเหมืองแร่เพื่อสนับสนุนบริษัทจีนและอาเซียน ปัจจุบันเงิน 30% ของกองทุนลงทุนในกัมพูชา พม่า ลาว และเวียดนาม และมีเป้าหมายไปลงทุนในประเทศอาเซียนอื่นๆ

นอกจากนี้ ยังมีกองทุน AIIB ที่ปัจจุบันมีวงเงินอยู่ที่ 50,000 ล้านดอลลาร์ ตั้งเป้าหมายว่าเงินทุนเป็น 100,000 ล้านดอลลาร์ เน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน, กองทุน Silk Road Fund (40,000 ล้านดอลลาร์) และกองทุนล่าสุด คือ “กองทุนเพื่อพัฒนา IT เพื่อเชื่อมอาเซียนและจีน”

ระยะ 5 ปีล่าสุดมานี้ บริษัทจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ในปี 2545 ตัวเลข OFDI มีมูลค่าอยู่ที่ 2,500 ล้านดอลลาร์ และในปี 2552 มูลค่าอยู่ที่ 60,000 ล้านดอลลาร์ และตัวเลขล่าสุดของ UNTAD ปี 2557 มูลค่าอยู่ที่ 120,000 ล้านดอลลาร์ แม้จะมีเอกสารบางฉบับบอกว่าปี 2557 OFDI ของจีนไปอยู่ที่ 116,000 ล้านดอลลาร์ และของฮ่องกง อยู่ที่ 143,000 ล้านดอลลาร์ ทหารวมทั้งสอง OFDI ของจีนอยู่ที่ 259,000 ล้านดอลลาร์ แต่ก็ถือว่ายังเป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากสหรัฐ

ในปี 2558 คาดว่าเงินลงทุนนอกประเทศของจีนจะแซงหน้าเงินลงทุนที่เข้ามาในประเทศไทย (FDI ของจีนในปี 2558 อยู่ที่ 100,000 ล้านดอลลาร์) ฉะนั้นในช่วงระยะเวลา ปี (2552-2557) ตัวเลข OFDI ของจีนกระโดดไปถึง 2 เท่าตัวเพิ่มขึ้น 100% ก่อนปี 2543 เงินลงทุนของจีนร้อยละ 60 เป็นการลงทุนในพลังงาน แต่ปัจจุบันสัดส่วนการลงทุนในพลังงานลดลงเหลือเพียงร้อยละ 13 โดยหันไปลงทุนในโทรคมนาคมและ IT ที่ปี 2557 มีการลงทุนไป 14,000 ล้านดอลลาร์ ส่วนการลงทุนในภาคเกษตรกรรมอยู่ที่ 5,000 ล้านดอลลาร์

ตามด้วยการลงทุนในอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม กรณีบริษัท Bright Food (Group) ที่เป็นบริษัทผลิตอาหารรายใหญ่ของจีนตั้งบริษัทลูกเพื่อเข้าไปลงทุนธุรกิจนมตี๋มในนิวซีแลนด์ (ถือหุ้นบริษัท Synlait Milk 51%) ชื้อหุ้นในบริษัท Manaseen 75% ของออสเตรเลีย นอกจากนี้ ยังลงทุนในอังกฤษ และอิตาลี สะท้อนถึงบริษัทเข้าไปลงทุนในตลาดโลกมากมายขณะนี้

ต่อฉบับหน้าครับ